

Aan de raad

Samenvatting:

Het begraafplaatsbeleid van de gemeente Hellendoorn is als gevolg van diverse maatschappelijke ontwikkelingen toe aan aanpassing. Eind 2012 is een nieuwe gemeentelijke begraafplaats in gebruik genomen. De totstandkoming daarvan heeft opnieuw aan het licht gebracht dat begraven en alles wat daarmee samenhangt, een gevoelig maatschappelijk onderwerp is waar inwoners bij betrokken willen worden en dat zorgvuldigheid vereist.

Om het nieuwe beleid vorm te geven heeft de gemeente een tweetal themabijeenkomsten voor belanghebbende burgers en betrokken instanties georganiseerd. De input van deze bijeenkomsten is verwerkt in het voorliggende voorstel. Het voorstel bevat ruimere keuzemogelijkheden op het gebied van grafrechttermijnen en wijzen van begraven en geldt voor de beide gemeentelijke begraafplaatsen.

Met de voorgestelde ruimere keuzemogelijkheden komen we zoveel mogelijk tegemoet aan de vragen uit de maatschappij, die divers en steeds meer geïndividualiseerd is.

Opdracht:

Actualisatie van het begraafplaatsbeleid.

Aanleiding:

De verordening op het beheer en het gebruik van de algemene begraafplaats is in werking getreden op 21 januari 1994 (kenmerk 93.10612). Het begraafplaatsbeleid van de gemeente Hellendoorn is als gevolg van diverse maatschappelijke ontwikkelingen toe aan een aanpassing. Zo neemt het aantal crematies toe, leven er wensen bij de islamitische gemeenschap en bestaat er de wens om te kunnen variëren in de termijnen van grafrechten.

Om hierin te kunnen voorzien is er een nieuw besluit (beleid) nodig en twee nieuwe verordeningen (juridisch en financieel).

Gezien de gebleken maatschappelijke gevoeligheid van het onderwerp vragen we uw raad eerst om een keuze te maken uit de verschillende inhoudelijke mogelijkheden. Op grond daarvan leggen we u vervolgens later in de tijd de nieuwe dan wel aangepaste verordeningen voor. Onze voorstellen zijn onder meer gebaseerd op de uitkomsten van twee informatiebijeenkomsten die we hebben gehouden voor de inwoners van de gemeente Hellendoorn.

Doelstelling:

Het opstellen van begraafplaatsbeleid dat voorziet in de huidige maatschappelijke behoeftes.

Mogelijke oplossingen:

Sinds kort kent de gemeente Hellendoorn twee gemeentelijke begraafplaatsen. De 'oude' begraafplaats aan de Ninaberlaan en de 'nieuwe' begraafplaats aan de Meester Ponsteenlaan.

Tot 1977 werden graven op de begraafplaats aan de Ninaberlaan uitgegeven voor onbepaalde tijd. Pas vanaf 1977 zijn de graven voor een periode van dertig jaar uitgegeven.

Van deze eerste graven is de grafrechttermijn dus al een paar jaar afgelopen. Rechthebbenden van de graven zijn aangeschreven, waarbij kon worden aangegeven of men het grafrecht met tien jaar wilde verlengen. Gemiddeld besluiten ongeveer 15 rechthebbenden per jaar afstand te doen van de grafrechten.

Jaarlijks zijn er (gemiddeld) tussen de tachtig en honderd 1^e begravingen en (gemiddeld) tussen de tachtig en honderd bijzettingen (2^e begravingen).

Vanuit de Wet op de Lijkbezorging heeft de gemeente de plicht om in voldoende begraafcapaciteit te voorzien. Op verschillende manieren kunnen we aan de verplichting voldoen.

Grafrecht

Zoals gezegd is in 1977 besloten om een grafrechtermijn van dertig jaar te hanteren. Graven van voor die tijd zijn voor onbepaalde tijd uitgegeven. Op twee gesloten vakken na (A en E, Ninaberlaan) is bijzetting in deze graven mogelijk. Voor de graven waarop een dertig jaar grafrechtermijn rust, geldt dat het grafrecht na afloop van die periode telkens met tien jaar verlengd kan worden. De rechthebbende van een graf is die persoon die opdracht geeft tot het doen van aangifte van overlijden.

Termijnen

Tijdens beide informatiebijeenkomsten bleken op het gebied van grafrechtermijnen verschillende behoeftes te zijn. Een deel van de aanwezigen gaf aan dat het huidige systeem prima voldoet en dat andere opties niet nodig waren. Een ander deel wil ruimere keuzemogelijkheden op het gebied van de grafrechtermijnen. Een beperkter deel heeft de wens om enkel voor onbepaalde tijd te gaan begraven.

Gezien de diverse wensen is het daarom billijk een grafrechtstelsel met meerdere opties te hanteren. Wel moeten we –om ongelijkheid te voorkomen- rekening houden met het gegeven dat er tussen 1977 en heden voor dertig jaar begraven werd.

Alles overwegende stellen wij u het volgende systeem voor:

Bij de grafrecht-termijn bij de eerste uitgifte heeft men de keuze uit dertig jaar of voor onbepaalde tijd. Na afloop van die termijn is er de mogelijkheid het grafrecht te verlengen met telkens tien, of dertig, of vijftig jaar of het grafrecht te verlengen voor onbepaalde tijd.

Voor wat betreft de tariefstelling zal bij het begraven voor onbepaalde tijd gerekend worden met een periode van 150 jaar. Dit zijn ongeveer vier generaties. Is men in eerste instantie begraven voor een termijn van dertig jaar dan wordt aan het einde van die termijn ten behoeve van de tariefstelling bij de keuze voor het begraven voor onbepaalde tijd gerekend met een periode van 120 jaar (namelijk 150-30).

Belangrijk bij dit meerkeuze-systeem is dat als er eenmaal is gekozen (en betaald) voor een zekere termijn, hier niet tussentijds op teruggekomen kan worden, maar enkel bij het volgende verlengingsmoment.

De consequentie van dit systeem is dat er op langere termijn op beide begraafplaatsen jongere en oudere graven naast elkaar gaan ontstaan. Met de zorgvuldige administratie die het team Burgerzaken en belastingen hanteert is het geheel duidelijk in beeld te houden.

Grafrust

De Wet op de lijkbezorging schrijft een grafrust voor van tien jaar. Dit is altijd van toepassing. Afhankelijk van het moment waarop een tweede persoon wordt bijgezet kan dit leiden tot een bijbetaling naar rato. Zie voor verdere toelichting de tabel in bijlage 1.

Tarieven

Op basis van het aantal eerste begrafenissen, het aantal bijzettingen, het grafdelven (100% kostendekkend), de jaarlijkse onderhoudskosten (80% kostendekkend, 20% uit de algemene middelen) en de voorgestelde termijnen is een indicatie te geven ten aanzien van de hoogte van de tarieven. Zie de tabellen in bijlage 2. De exacte hoogte van de tarieven zullen na instemming van de uitgangspunten in de Verordening op de heffing van begrafenis- en andere rechten voor de gemeentelijke begraafplaatsen in de gemeente Hellendoorn worden vastgelegd.

In de grafrechtstarieven die momenteel gelden (€ 2.424,-- voor 30 jaar en € 432,-- voor 10 jaar verlengen, zie 2^e kolom van onderstaande tabel) zijn de onderhoudskosten voor de begraafplaats Meester Ponsteenlaan niet inbegrepen. Als de geschatte onderhoudskosten voor de begraafplaats Meester Ponsteenlaan van € 100.000,-- worden meegenomen in de tariefberekening, gelden de tarieven in de 3^e kolom (€ 3.108,-- voor 30 jaar en € 878,-- voor 10 jaar verlengen) van onderstaande tabel.

In de 4^e kolom worden de tarieven uitgewerkt van deze nota met meer keuzemogelijkheden betreffende de eerste begrafenis en het verlengen. In deze tarieven zijn ook de geschatte onderhoudskosten voor de begraafplaats Meester Ponsteenlaan van € 100.000,-- opgenomen. Tevens is een opslagpercentage van 15% gehanteerd ter dekking van de onderhoudskosten na een termijn van veertig jaar voor de onbepaalde tijd variant en voor de risico's betreffende de verwachtingen waarop de tarieven gebaseerd zijn.

Eerste begrafenis	Huidige situatie (exclusief begraafplaats Ponsteenlaan) (prijspeil jan. 2013)	Huidige situatie (inclusief begraafplaats Ponsteenlaan)	Voorstel nota
Voor 30 jaar	€ 2.424	€ 3.108	€ 2.049
Voor onbepaalde tijd	-	-	€ 8.070

Verlenging		-	
10 jaar	€ 432	€ 878	€ 502
30 jaar	-	-	€ 1.505
50 jaar	-	-	€ 2.509
Onbepaalde tijd	-	-	€ 6.021

Voor het urnrechtstarief zijn de volgende tarieven van toepassing.

Het verkrijgen van het recht om een asbus te plaatsen in een columbariumelement voor een periode van 5 jaar is € 805,--, voor een periode van 10 jaar is dat € 1.350,-- en voor 20 jaar is dat € 2.200,--.

Ook deze tarieven moeten worden opgenomen in de Verordening op de heffing en invordering van begrafenis- en andere rechten voor de gemeentelijke begraafplaatsen in de gemeente Hellendoorn 2013.

Urnen

Het urnenveld (de colombariumelementen) aan de Ninaberlaan is bijna vol. Op dit moment is de realisatie van een urnenvoorziening (ongeveer 170 urnen) aan de Meester Ponsteenlaan in voorbereiding.

Termijnen

Nabestaanden hebben voor het plaatsen van asbussen in een colombariumelement momenteel twee keuzes. Een recht voor vijf jaar en een recht voor twintig jaar. Dit recht wordt verleend voor maximaal twintig jaar.

In de praktijk blijkt dat er behoefte is aan een tussenliggende periode.

Wij stellen u voor om de volgende mogelijkheden aan te bieden: vijf, tien en twintig jaar, met aan het eind van de vijf- en tienjaarperiode de mogelijkheid om telkens te verlengen tot uiteindelijk maximaal twintig jaar.

Zoals aangegeven is een nieuwe urnenvoorziening in voorbereiding. De investeringskosten zijn nog niet bekend. De tariefstelling is daarom nu nog gebaseerd op het huidige systeem. Onder de financiële consequenties worden de tarieven genoemd.

Islamitisch begraven

In de gemeente Hellendoorn wonen naar schatting 450 moslims, o.a. uit Turkije, Marokko, Bosnië-Herzegovina en Afghanistan. De meeste mensen van de 'eerste generatie' (personen ouder dan zestig jaar) wil in het land van herkomst begraven worden. De 'tweede generatie' wil mogelijk in Nederland begraven worden, terwijl de 'derde generatie' al een hele sterke voorkeur voor Nederland heeft. Momenteel zijn er in Almelo en in Zwolle begraafmogelijkheden voor moslims.

In de Hellendoornse moslimgemeenschap leeft de behoefte om in de eigen gemeente begraven te worden. Naar verwachting zullen er de aankomende veertig jaar ca. twintig moslims begraven worden in de gemeente Hellendoorn.

De Meester Ponsteenlaan is daarvoor een geschikte locatie. Er zijn geen extra voorzieningen nodig. Het rituele wassen en de uitvaartdienst kan worden gedaan in een moskee in de buurt of elders waar dat mogelijk is. De enige relevante voorwaarde bij het begraven van moslims is dat de overledene zo snel mogelijk, maar wel binnen de geldende (gemeentelijke) regels, liggend op de rechterzijde, met het gezicht richting Mekka begraven moet worden.

Binnen de grafstructuur van de Meester Ponsteenlaan is dit op een paar plaatsen mogelijk. Voorgesteld wordt om in eerste instantie een klein grafvak (de nummers T51 t/m T59) (zie bijlage 4) te gaan gebruiken voor het begraven van moslims. Voor de grafbedekking etc. gelden de regels zoals die op beide gemeentelijke begraafplaatsen van toepassing zijn.

Diversen

Asverstrooiing

Op beide begraafplaatsen is het mogelijk om de as van overledenen uit te strooien. Op de Meester Ponsteenlaan wordt nog een strooiveldje van ca. 100 m² aangelegd aan de noordwestzijde. Op de Ninaberlaan is al een strooiveldje aanwezig, namelijk nabij het kindermemorial. Voor geplaatste asbussen in het urnenveld bestaat geen wettelijke grafrusttermijn. Nadat een urnentermijn is afgelopen, kan de as op de begraafplaats worden verstrooid. Hetzij op het speciaal aangeduide terreintje, hetzij over de rest van de begraafplaats. Uiteraard is de keuze wat te doen met de asresten hierbij aan de nabestaanden.

Het verstrooien van de as kan op verzoek gebeuren door een medewerker van de begraafplaats. Hiervoor wordt dan een bedrag in rekening gebracht. Ook uitvaartondernemingen of particulieren kunnen de as op de begraafplaats verstrooien. De 'strooiopot' wordt dan door onze medewerkers ter beschikking gesteld. Hiervoor wordt tot op heden niets in rekening gebracht. We stellen voor om dit wel te gaan doen en wel met een bedrag van €100,- per verstrooiing. De Verordening op de heffing en invordering van begrafenis- en andere rechten voor de gemeentelijke begraafplaatsen in de gemeente Hellendoorn zal hierop worden aangepast.

Voorgestelde oplossingen:

Zie Concept Besluit hieronder.

Burger en overheidsparticipatie:

Op de eerste informatieve bijeenkomst voor belangstellende inwoners en betrokken instanties, op 7 april 2011 in het Hervormd Centrum is aan de aanwezigen een aantal stellingen voorgelegd. De discussie die daarop volgde, gaf een indicatie van wat er in de Hellendoornse samenleving speelt en waar behoefte aan is.

Met de input van de eerste bijeenkomst is een denkrichting bepaald over hoe het nieuwe begraafplaatsbeleid voor de gemeente Hellendoorn geformuleerd kan worden. Deze is op 4 juli 2012 aan belanghebbenden gepresenteerd in het Huis voor Cultuur en Bestuur.

Communicatie:

Na besluitvorming zullen we via de daarvoor geschikte kanalen onze inwoners informeren. Website, gemeentegids e.d. zullen worden aangepast.

Effecten meten:

N.v.t.

Planning:

Nadat de raad de uitgangspunten, zoals verwoord in het concept-besluit, heeft vastgesteld kan zowel de Verordening op de heffing en invordering van begrafenis- en andere rechten voor de gemeentelijke begraafplaatsen in de gemeente Hellendoorn 2013 als de verordening op het beheer en het gebruik van de begraafplaats dit voorjaar worden aangepast. Deze wordt op de gebruikelijke wijze via de Commissie Grondgebied aan de raad aangeboden.

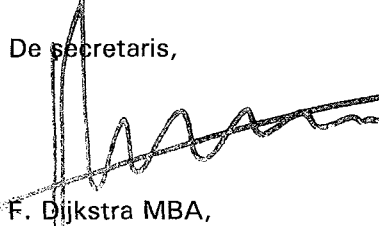
Concept Besluit:

1. Bij eerste uitgifte een grafrechttermijn van dertig jaar of voor onbepaalde tijd te hanteren. Na afloop van de termijn van dertig jaar krijgen rechthebbenden de mogelijkheid om het grafrecht telkens met tien, of dertig, of vijftig jaar of voor onbepaalde tijd te verlengen;
2. In te stemmen met een urnrechttermijn van vijf, tien en twintig jaar. Met aan het eind van de vijf- en tienjaarperiode de mogelijkheid om telkens te verlengen tot uiteindelijk maximaal twintig jaar;
3. Het aanwijzen van een vak (de graven T51 t/m T59) aan de Meester Ponsteenlaan ten behoeve van het begraven van moslims;
4. De gehele gemeentelijke dienstverlening mbt het uitlenen van de stroopot door derden in rekening te brengen. Tegen een tarief van € 100,-- per verstrooing;

Nijverdal, 22 januari 2013

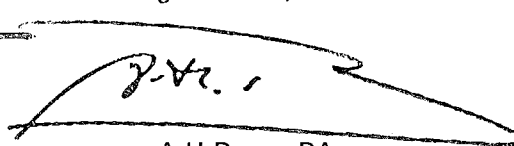
Burgemeester en Wethouders van Hellendoorn,

De secretaris,

F. Dijkstra MBA,

de burgemeester,

mevr. A.H. Raven BA,

Advies commissie(s):

De commissie Grondgebied stemt ermee in dat het voorstel wordt voorgelegd aan de raad.

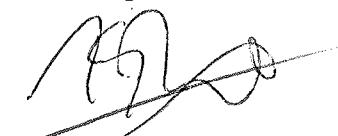
Nr. 13INT00228

Nijverdal, 12 maart 2013

Aldus besloten,

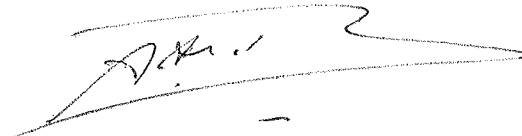
De raad van Hellendoorn,

De griffier,

Dr. K. Zomer

de voorzitter,

mevr. A.H. Raven BA.

Bijlagen:

1. Tabel uitleg grafrust;
2. Berekening grafrechten (2 tabellen);
3. Voorbeelden monument collectief graf (bovenaanzicht en voorbeelden (ligt bij de stukken ter inzage)
4. Plattegrond begraafplaats Meester Ponsteenlaan (ligt bij de stukken ter inzage)
5. Nota B&W (13INT00070); (ligt bij de stukken ter inzage)

Begraven zelf (100% kostendekkend)	Totale kosten
Grafdelven en begravingen (672402 + 672403)	€ 89.867

Aantal 1e begrafenissen	100
Aantal bijzettingen	90
Totaal aantal	190

Kosten per begrafenis (1e begrafenis/bijzetting)	€ 473
--	-------

Jaarlijkse onderhoudskosten (80% kostendekkend)	Totale kosten
Kosten onderhoud (672400 + 672401 + nieuwe begraafplaats schatting € 100.000)	€ 338.149

Berekening: Grafrechttermijn van 30 jaar of onbepaalde tijd met keuze tot verlenging met 10, 30, 50 of onbetaalde tijd

1e Begraven; aantal jaar graf	Percentage	Aantal begrafenissen	Totaal aantal jaren
10	0%	0	0
30	80%	80	2400
50	0%	0	0
150	20%	20	3000
Totaal (percentage moet 100% zijn)	100%	100	5400

Verlengen; aantal jaar graf	Percentage	Aantal verlengingen	Totaal aantal jaren
0	15%	15	0
10	60%	60	600
30	10%	10	300
50	5%	5	250
120	10%	10	1200
Totaal (percentage moet 100% zijn)	100%	100	2350

Totaal aantal jaren 7750

Totale kosten (80%) € 338.149

Kosten per jaar € 43,63

Grafrechten o.b.v. bovenstaande aannames	Vaste deel	Variabel deel	Totaal grafrecht (+ 15% risico*)
1e Begraven; aantal jaar graf			€ -
10			€ -
30	€ 473	€ 1.309	€ 2.049
50			€ -
150	€ 473	€ 6.545	€ 8.070
	€ 473		

Grafrechten o.b.v. bovenstaande aannames	Vaste deel	Variabel deel	Totaal grafrecht (+ 15% risico*)
Verlengen; aantal jaar graf			€ -
0	€ -	€ -	€ -
10	€ -	€ 436	€ 502
30	€ -	€ 1.309	€ 1.505
50	€ -	€ 2.182	€ 2.509
120	€ -	€ 5.236	€ 6.021

Totale inkomsten	Aantal begraf	Tarief	Totaal inkomst
1e Begraven; aantal jaar graf			€ -
10	0	€ -	€ -
30	80	€ 2.049	€ 163.939
50	0	€ -	€ -
150	20	€ 8.070	€ 161.409
<i>Subtotaal</i>			€ 325.349

Verlengen; aantal jaar graf	Aantal begraf	Tarief	Totaal inkomst
0	15	€ -	€ -
10	60	€ 502	€ 30.106
30	10	€ 1.505	€ 15.053
50	5	€ 2.509	€ 12.544
120	10	€ 6.021	€ 60.212
<i>Subtotaal</i>			€ 117.916

Bijzettingen	90	€ 473	€ 42.569
--------------	----	-------	----------

Totaal			€ 485.833
---------------	--	--	-----------

Jaarlijkse toevoeging aan reserve toekomstig onderhoud begraafplaats (opslag 15%)	€ 57.817
---	----------

*In de tarieven is een opslagpercentage van 15% gehanteerd ter dekking van de onderhoudskosten na een termijn van 40 jaar voor de onbepaalde tijd variant en voor de risico's betreffende de verwachtingen waarop de tarieven gebaseerd zijn.

Begraven zelf (100% kostendekkend)	Totale kosten
Grafdelven en begravingen (672402 + 672403)	€ 89.867

Aantal 1e begrafenissen	100
Aantal bijzettingen	90
Totaal aantal	190

Kosten per begrafenis (1e begrafenis/bijzetting) € 473

Jaarlijkse onderhoudskosten (80% kostendekkend)	Totale kosten
Kosten onderhoud (672400 + 672401 + nieuwe begraafplaats schatting € 100.000)	€ 338.149

Huidige situatie voortzetten. Grafrechttermijn van 30 jaar met keuze verlenging met 10 jaar			
1e Begrafenis; aantal jaar graf	Percentage	Aantal begrafenissen	Totaal aantal jaren
10	0%	0	0
30	100%	100	3000
50	0%	0	0
150	0%	0	0
Totaal (percentage moet 100% zijn)	100%	100	3000
Verlengen; aantal jaar graf	Percentage	Aantal verlengingen	Totaal aantal jaren
0	15%	15	0
10	85%	85	850
30	0%	0	0
50	0%	0	0
120	0%	0	0
Totaal (percentage moet 100% zijn)	100%	100	850

Totaal aantal jaren 3850

Totale kosten (80%) € 338.149

Kosten per jaar € 87,83

Grafrechten o.b.v. bovenstaande aannames	Vaste deel	Variabel deel	Totaal grafrecht*
1e Begrafenis; aantal jaar graf			
10			
30	€ 473	€ 2.635	€ 3.108
50			
150			
	€ 473		

Grafrechten o.b.v. bovenstaande aannames	Vaste deel	Variabel deel	Totaal grafrecht*
Verlengen; aantal jaar graf			
0	€ -	€ -	€ -
10	€ -	€ 878	€ 878
30	€ -		€ -
50	€ -		€ -
120	€ -		€ -

Totale inkomsten			
1e Begrafenis; aantal jaar graf	Aantal begraf	Tarief	Totaal inkomst
10	0	€ -	€ -
30	100	€ 3.108	€ 310.791
50	0	€ -	€ -
150	0	€ -	€ -
<i>Subtotaal</i>			€ 310.791

Verlengen; aantal jaar graf	Aantal begraf	Tarief	Totaal inkomst
0	15	€ -	€ -
10	85	€ 878	€ 74.656
30	0	€ -	€ -
50	0	€ -	€ -
120	0	€ -	€ -
<i>Subtotaal</i>			€ 74.656

Bijzettingen	90	€ 473	€ 42.569
---------------------	----	-------	----------

Totaal			€ 428.016
---------------	--	--	-----------

*De stijging van de tarieven voor een 1e begrafenis voor 30 jaar en de verlengingsmogelijkheid met 10 jaar in vergelijking met de huidige tarieven worden veroorzaakt doordat in bovenstaande tarieven de geschatte jaarlijkse onderhoudskosten voor de begraafplaats Mr. Ponsteenlaan zijn inbegrepen.